

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 294/2021
16.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Драгане Маринковић, чланова већа, са саветником Драгицом Вранић, као записничарем, одлучујући о захтеву Јеврејске општине Суботица у Суботици, Димитрија Туцовића 13, коју заступа Илија Џаковић, адвокат из ..., за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда, Одељења у Новом Саду III-4 У 7940/20 од 27.09.2021. године, са противном странком Агенцијом за реституцију, Јединицом за враћање имовине жртава Холокауста, у предмету враћања имовине, у нејавној седници већа одржаној дана 16.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **УВАЖАВА** и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Управног суда, Одељења у Новом Саду III-4 У 7940/20 од 27.09.2021. године, тако што се уважава тужба Јеврејске општине Суботица у Суботици, поништава решење Агенције за реституцију, Јединице за враћање имовине жртава Холокауста број 46-000892/2019 од 08.05.2020. године и предмет **ВРАЋА** надлежном органу на поновно одлучивање.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Агенција за реституцију, Јединица за враћање имовине жртава Холокауста да подносиоцу захтева Јеврејској општини Суботица у Суботици накнади трошкове управног спора у износу од 108.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првом диспозитива, одбијена је тужба подносиоца захтева поднета против решења Агенције за реституцију, Јединице за враћање имовине жртава Холокауста број 46-000892/19 од 08.05.2020. године, којим је одбачен, као неуредан, захтев тужиоца, заведен код Агенције за реституцију, Јединице за враћање имовине жртава Холокауста, под бројем 46-000892/2019 за враћање одузете имовине бившег власника АА, бившег из Ставом другим диспозитива побијане пресуде одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде поднетом због повреде закона и повреде правила поступка која би могла бити од утицаја на решење ствари, подносилац понавља наводе тужбе да је тужена Агенција била дужна да по службеној дужности

прибави све недостајуће податке, што произлази из члана 9. у вези са чл. 103. и 210. Закона о општем управном поступку, а не да налаже тужиоцу да то учини. Истиче да је оспорено решење донето искључиво на основу одредби Закона о отклањању последица одузимања имовине жртавама холокауста који немају живих законских наследника, а што је погрешно, обзиром да је морао да се примени Закон о општем управном поступку, који се примењује на сва питања која нису уређена Законом о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста који немају живих законских наследника. Указује да је побијана пресуда незаконита и због тога што Управни суд није одржао јавну расправу иако је био дужан да је одржи, чиме је повредио одредбу члана 33. став 2. Закона о управним споровима. Указује и на неједнако поступање тужене агенције у истим чињеним и правним ситуацијама, обзиром да је у неким другим предметима недостајуће податке прикупљала по службеној дужности у складу са одредбама ЗУП. Предлаже да суд захтев уважи и побијану пресуду преиначи или укине. Трошкове је тражила и то за састав тужбе у износу од 36.000,00 динара, за састав захтева у износу од 72.000,00 динара и на име таксе по одмерењу суда.

Противна странка у одговору на захтев предлаже да суд захтев одбије.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, а у смислу члана 54. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, бр. 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев основан.

Према разлозима образложења побијане пресуде, како је у конкретном случају подносилац захтева за враћање одузете имовине пропустио да у захтеву наведе све потребне податке у смислу одредбе члана 15. став 1. тач. 2, 3. и 4. Законом о отклањању последица одузимања имовине жртава холокауста који немају живих законских наследника (податке о бројевима катастарске парцеле на којој се налази непокретност која је предмет захтева, по новом (важећем) премеру, податак о документацији о одузимању, односно акту о подржављењу и податак о праву својине бившег власника о одузетој непокретности), те како није поступио по налогу туженог органа, датог на основу члана 16. став 1. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртава холокауста који немају живих законских наследника, да те податке достави у року од 120 дана, то је по оцени Управног суда, тужени орган правилно поступио, када је у смислу става 2. истог члана закона, донео оспорено решење којим је поднети захтев одбацио као неуредан. Управни суд је ценио наводе тужиоца да је тужени орган имао законску обавезу да у конкретном случају примени одредбе члана 9. Закона о општем управном поступку и по службеној дужности изврши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима води службену евиденцију, па је нашао да су без утицаја имајући у виду да је одредбама Закона о отклањању последица одузимања имовине жртава холокауста који немају живих законских наследника, прописан поступак враћања имовине и обештећења, као и услови у којима ће се одбацити захтев као неуредан, те супсидијарну примену Закона о општем управном поступку.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да се основано у захтеву за преиспитивање побијане пресуде указује да су побијаном пресудом и оспореним решењем повређена правила поступка која су од утицаја на решење управне ствари и да је повређен закон на штету подносиоца захтева.

Одредбом члана 16. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста који немају живих законских наследника („Службени гласник РС“ број 13/2016) прописано је: да ако Агенција утврди да захтев не садржи довољно података из члана 15. став 1. овог закона, наложиће подносиоцу захтева да у року од 120 дана уреди захтев (став 1); да ако подносилац захтева не поступи по налогу Агенције у остављеном року, захтев се одбацује као неуредан (став 2).

Одредбом члана 9. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 118/16), прописано је начело делотворности и економичности поступка. Према наведеној законској одредби, орган је дужан: да странкама омогући да успешно и целовито остваре и заштите права и правне интересе (став 1.); да поступак води без одуговлачења и уз што мање трошкова по странку и другог учесника у поступку, али тако да се изведу сви докази потребни за правилно и потпуно утврђивање чињеничног стања (став 2.); да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује (члан 3.); да орган може од странке да захтева само оне податке који су неопходни за њену идентификацију и документе који потврђују чињенице о којима се не води службена евиденција (став 4.).

Одредбом члана 103. истог закона, прописано је: да је орган је дужан да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид, прибавља и обрађује податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, а који су неопходни за одлучивање (члан 9. став (3) овог закона) (став 1.); да ако службену евиденцију води други орган, тада је орган који води поступак дужан да хитно затражи податке, а замољени орган да бесплатно уступи податке у року од 15 дана, ако није друкчије прописано, а ако се тражени подаци могу добити електронским путем, замољени орган их доставља у најкраћем року (став 2.).

Према одредби члана 215. Закона о општем управном поступку, одредбе закона и других прописа према којима се установљава обавеза за странку и другог учесника у поступку да органу достављају податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, супротно одредбама чл. 9. и 103. овог закона, престају да важе истеком 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Када у управним стварима решавају о правима и обавезама неког лица управни органи су дужни да поступају по Закону о општем управном поступку, при чему се сагласно начелу делотворности и економичности поступка из члана 9. тог закона, странкама мора омогућити да што лакше успешно и целовито остваре и заштите своја права и правне интересе. Основна начела управног поступка су полазне, најопштије и најважније норме управног поступка на којима тај поступак, као јавноправни процес, почива и које треба да обезбеде уједначеност у процесу примене закона. Према томе, како је чланом 9. Закона о општем управном поступку, у коме је садржано једно од основних начела управног поступка, прописана обавеза управног органа да по службеној дужности, у складу са законом, прибави податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, то управни орган није био овлашћен да поступа мимо тог прописа без обзира на одредбе члана 16. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста који немају живих законских наследника.

Следом наведеног, а на основу цитираних одредаба Закона о општем управном поступку, у поступку враћања имовине прописаног Законом о отклањању последица одузимања имовине жртава холокауста који немају живих законских наследника, захтев се одбацује применом одредби члана 16. став 2. овог закона, само у случају ако подносилац захтева у остављеном року не поступи према налогу Агенције из члана 16. став 1 и не уреди захтев у погледу података о којима се не води службена евиденција, али не и у случају када се ради о подацима о којима се води службена евиденција.

Имајући у виду наведено, а како у образложењу оспореног решења тужени орган није навео разлоге о томе да ли је тужилац пропустио да отклони недостатке поднетог захтева у вези података о којима се води службена евиденција или о подацима о којима се не води службена евиденција, то образложење оспореног решења не садржи разлоге из којих произлази да су били испуњени услови да се одбаци захтев подносиоца захтева као неуредан применом одредбе члана 16. став 2. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртава холокауста који немају живих законских наследника.

С обзиром на изложено, разлози из образложења побијане пресуде и решења туженог органа се не могу прихватити као правилни и на закону засновани, па је Врховни касациони суд одлучио као у ставу првом диспозитива на основу одредбе члана 55. став 2. Закона о управним споровима и предмет вратио управном органу који је дужан да расправи питање на које му је указано овом пресудом.

Одлука о трошковима управног спора донета је применом одредаба чл. 66. и 67. Закона о управним споровима и сходном применом одредаба члана 150, члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 87/18) на коју упућује одредба члана 74. Закона о управним споровима. Подносиоцу захтева су досуђени тражени и опредељени трошкови управног спора, и то: за састав тужбе у износу од 36.000,00 динара и за састав захтева преиспитивање судске одлуке у износу од 72.000,00 динара сагласно Тарифном броју 43. став 1. и 45. став 1. важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, а што укупно износи 108.000,00 динара. Будући да у предлогу за одлучивање о тужби и захтеву није опредељена врста тражених трошкова за таксе, Врховни касациони суд је нашао да подносилац захтева нема право на накнаду тих трошкова, а у смислу члана 163. став 2. Закона о парничном поступку.

**ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 16.12.2021. године, Узп 294/2021**

Записничар,
Драгица Вранић, с.р.

Председник већа – судија,
Катарина Манојловић Андрић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић